

forandre alle Underretter til Høiesteret, eller øverste og sidste Instants, for at ikke den Fattige ved en forfatsl Procedure skulde fortrædiges af den Rige. Dette er imidlertid Noget, som vist Ingen, under vore nærværende Retsforholds Beskaffenhed, vil forlange. Udvalgets ærede Ordfører har yttret imod Forslaget, at dersom summa appellabilis faldt bort i slike Bagatelsager, saa vilde Retspleien ved Overretten, formiedelst den forøgede Mæsse af Sager, meget lide, saa at Sagerne bleve behandlet langt mindre godt, eller ogsaa Omkostningerne for Staten vilde betydelig forøges ved det større Antal Overrets-Mæssesforer, som da bleve nødvendige. Hertil skal jeg tillade mig at bemærke, at en Mulct under 10 Rbd., som er idømt ved en Politiret, ikke afgiver noget Beviis for, at Sagen for den Domsfældte er en Bagatelsag, ligesom overhovedet et Pengebeløb er en slet Maalestof til i det Hele at afgjøre de ved Politiretterne forefaldende Sagers Vigtighed for Parterne. Stort og Smaat ere relative Begreber, saa at hvad der for den ene Part kan være en Bagatel, kan maaffee for den anden være en Sag af høieste Betydning og Vigtighed. Saaledes er en Mulct af 9 Rbd. en Bagatel for Nigmanden; men for den Fattige, som ikke eier 9 Sk., er det en uoverkommelig Capital, og naar han ikke kan udrede dem, maa han finde sig i at bøde med Kroppen. Desuden er det jo vitterligt, at Politirets-sager ikke altid angaae en Pengegjenstand, men at disse Sager ofte have en saadan Beskaffenhed, at de kunne have en afgjørende Indflydelse for den Domsfældtes ikke alene fremtidige Belfærd, saaledes som det tilstrækkeligt blev oplyst under Sagens anden Behandling af to af Thingets ærede Medlemmer, den første Landstingsmand for 4de Kreds (Krabbe) og den første Landstingsmand for 9de Kreds (Dahl), ligesom det formodentlig ogsaa af egen Erfaring er tilstrækkeligt erkjendt af ethvert af Thingets Medlemmer. Jeg formener saaledes, at man ikke med Føie kan kalde de Politirets-sager, hvis Pengebeløb Dommeren maaffee vilkaarlig har vurderet under 10 Rbd., for Bagatelsager. Det er Forslagsstillernes fulde Overbeviisning, at de ofte ere Gress og Belfærdssager, der kunne have afgjørende

Indflydelse paa et Menneskes hele Fremtids Skjebne og derfor ikke saaledes kunne maales eller veies med Penge. Forslagsstillerne ansee det heller ingenlunde for stemmende med et fornuftmæssigt Begreb om Ret og Uret, naar Staten vilkaarlig vil drage en saadan Grændse med Hensyn til Rettens Opnaaelse, og siger, om det saa blot var til een af sine Borgere: Din Adkomst til at erholde Ret er Dig affaaen, fordi en anden af Dine Medborgere har vurderet Din Sag til en Pengeværdi under 10 Rbd. Nu har man vel sagt, at, naar summa appellabilis blev ophævet, saa vilde det foranledige, at en stor Mængde Politirets-sager vilde indkomme for Overretterne. Forslagsstillerne dele ikke denne Anskuelse; thi det er vor Overbeviisning, at naar Statens Borgere med Bevidsthed erkjende, at de have fuld Frihed til at søge deres Ret, saa vil man have saa meget mindre Grund til at frygte for Misbrug deraf. Desuden er det jo en bekjendt Sag, at Processer koste Penge, og vi formene, at Folk ville mindre fristes til at appellere, jo mere den Overbeviisning grundfæstes hos dem, at deres Sager for Politiretterne blive behandlet med Grundighed, Omhyggelighed og Upartiskhed, og det er netop det store Gode, som opnaaes ved Ophævelsen af summa appellabilis, at Politiretterne ophøre at være Høiesteretter; thi derved vilde disse Domsstole netop erholde den Tillid, som de nødvendig behøve, den vil i høi Grad befæstes ved denne Forandring. Skulde imod Formodning, naar Forslaget blev antaget, flere Sager indkomme for Overretterne og derved Beføstningerne for Staten forøges, saa formene vi dog, at man allerminst af denne Grund burde atraae at berøve Statens Borgere Adgang til den fulde Retsnydelse. Mig forekommer det endog saa ligefrem at stride mod Begrebet af en christelig Stat, der ikke for Penges Skyld vil kunne berøve Borgerne Adgang til Rettens fulde Nydelse, noget, som ogsaa vor tidligere Lovgivning har vedkjendt sig. En 3die Grund har man anført mod Ophævelsen af summa appellabilis at skulde være den, at en saadan Bestemmelse maatte ansees som en Mistillids-erklæring over Landets Underdommere og Politiretter. I den Henseende skal jeg tillade